

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יונתן מישרקי

פ/25/2606

הצעת חוק למניעת העסקה בתחום החינוך והטיפול של אדם שהורשע או שמואשם בתקיפה או בהתעללות בחסר ישע, התשפ"ג–2023

הגדרות 1. בחוק זה –

"בגיר" – מי שמלאו לו 18 שנים ;

"בית ספר" – כהגדרתו בפקודת החינוך [נוסח חדש], התשל"ח–1978¹ ;

"ילד" – מי שטרם מלאו לו 6 שנים ;

"מוסד" –

(1) בית ספר שלומדים בו ילדים, מוסד חינוכי ששוהים בו ילדים, מקום המשמש בין היתר כמקום שהייה יומי להשגחה או לטיפול בילדים, מעונות לילדים, מעונות יום ומשפחתונים לילדים ובכלל זה מעון יום לפעוטות כהגדרתו בחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט–2018² ומעון לילדים כמשמעותו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה–1965³, גן ילדים, קייטנה, פנימייה או מועדון שבהם שוהים ילדים ;

(2) מעון לזקנים כמשמעותו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה–1965 ;

"מעסיק", לעניין קבלת אדם לעבודה במוסד באמצעות משרד ממשלתי או רשות מקומית שהמוסד נתון לפיקוחם – האחראי במשרד הממשלתי או ברשות המקומית על קבלת אדם לעבודה במוסד ; לעניין קבלת אדם לעבודה במוסד שלא באמצעות משרד ממשלתי או רשות מקומית – מנהל המוסד ובמוסד שהוא תאגיד גם התאגיד ;

"עבודה" – בין בתמורה ובין בהתנדבות, לרבות במתן שירותים, המאפשרת למבצעה, במסגרת עבודתו, להיות בקשר קבוע או סדיר עם ילדים, עם

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 31, עמ' 607.

² ס"ח התשע"ט, עמ' 14.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 48.

זקנים, עם אנשים עם מוגבלות שכלית או התפתחותית או עם חסרי ישע.

2. איסור העסקה ועיסוק
- (א) מעסיק לא יקבל לעבודה במוסד ולא יעסיק בעבודה במוסד, בגיר שהורשע בעבירה לפי אחד הסעיפים 368, 368ג, 368 או 378 עד 382 לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁴ (להלן – חוק העונשין) כלפי ילד, שאותה ביצע בהיותו בגיר, ומי שתלוי ועומד נגדו כתב אישום בעבירה כאמור.
- (ב) בגיר שהורשע בעבירה כאמור בסעיף קטן (א) או שתלוי ועומד נגדו כתב אישום בעבירה כאמור, לא יעסוק בעבודה במוסד.
- (ג) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו ממועד ההרשעה ללא הגבלת זמן, ולעניין כתב אישום – עד למתן הכרעת הדין, אלא אם קבע בית משפט כי יש לפטור את הנאשם מהאיסור עד למתן הכרעה כאמור;
3. אישור המשטרה
- (א) מעסיק לא יקבל בגיר לעבודה במוסד בטרם קיבל אישור ממשטרת ישראל כי אין מניעה להעסקתו לפי חוק זה.
- (ב) אישור המשטרה יינתן אם הבגיר לא הורשע בעבירה כאמור בסעיף 2(א), ולא תלוי ועומד נגדו כתב אישום בעבירה כאמור;
- (ג) משטרת ישראל תרכז את כל הנתונים הנדרשים לעניין חוק זה.
- (ד) אישור המשטרה יינתן על פי בקשתו של בגיר, ובלבד שאותו בגיר המציא למשטרה תעודה מהמוסד כי הוא מועסק או מועמד לעבודה בו, או על פי ייפוי כוח מטעם אותו בגיר למעסיק או למוסד, ובלבד שהמעסיק או המוסד יצהיר שהוא מוסד לפי חוק זה.
4. עונשין
- (א) העובר על הוראות סעיף 2(א) או 3(א), דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.
- (ב) העובר על הוראות סעיף 2(ב), דינו – מאסר שנה.
5. העסקה באמצעות קבלן כוח אדם
- הוראות חוק זה החלות על מעסקי יחולו גם על מעסיק בפועל של בגיר באמצעות קבלן כוח אדם, ועל בגיר המועסק כאמור.
6. מרשם פלילי
- (א) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981⁵ (להלן – חוק המרשם), לעניין מסירת מידע למי שזכאי לקבלו.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), אין בהוראות חוק המרשם כדי לפגוע בהוראות סעיפים 2 ו-3 לחוק זה.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 509.

ד ב ר י ה ס ב ר

בשנים האחרונות אנחנו עדים לתופעה נרחבת ומזעזעת של התעללות בחסרי ישע. המודעות בנושא זה אף גברה משום שבחודשים האחרונים נחשפנו בתדירות גבוהה מאוד למקרים בהם תינוקות, פעוטות וקשישים עוברים ייסורים והתעללות בעוד אין ביכולתם להגן על עצמם. המעשים הללו מחרידים ובלתי אפשרי להישאר אדישים אל מול המראות הנוראיים האלו המופצים לעתים כסרטונים. למרות המעשים המטלטלים, הכרעות הדין הנגזרות על העבריינים המורשעים בהם נחשבות למקלות אל מול חומרת המעשה.

מה שאף מוסיף חטא על פשע הוא שחלק מן המטפלים ומהמטפלות שהתעללו, חזרו לעבוד בתחום החינוך והטיפול וביצעו פעם נוספת תקיפה או התעללות. דוגמה כואבת לכך היא מטפלת אשר בשנת 2016 נחקרה בחשד לטלטול ולחץ על פעוט שבעקבות המקרה אושפז בסכנת חיים עם חשד לשטף דם במוח. המטפלת נמצאה אשמה והורשעה. אותה מטפלת הורשעה בשנת 2004 בתקיפת קטינה בת חמש בזמן ששימשה לה משפחה אומנת. בזמן שהמתינה לכתב האישום על עבירתה האחרונה (מ-2016), החלה לטפל בקשישה חסרת ישע. המשטרה ביקשה לאסור את העסקתה כאמור אך השופטת דחתה את בקשתם. מצב זה הוא בגדר אבסורד; לא ייתכן שנאפשר לאדם שהורשע או שהוגש נגדו כתב אישום על תקיפת קטין, התעללות בקטין או תקיפת זקן, לחזור ולעבוד בתחומי החינוך והטיפול. אדם המתעלל בחסר ישע שהוא אחראי לו מלמד בהתנהגותו שהוא מהווה סכנה לחברה, ועל אחת כמה וכמה מהווה סכנה לאותם חסרי ישע ועל כן נדרש להרחיק אותו מאוכלוסייה זו.

בשל האמור, מוצע לאסור על אדם שהורשע או הואשם, בתקיפת קטין, בהתעללות בקטין או בתקיפת זקן, לעסוק בתחומי החינוך והטיפול, וזאת בלבד שלא זוכה מאשמה או התבטל כתב האישום. הצעת חוק זו, אם תתקבל, תסייע למיגור התופעה ולמניעת מקרי התקיפה וההתעללות הבאים. הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת רון כץ (פ/24/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת רון כץ (פ/934/25), על ידי חבר הכנסת אופיר כץ (פ/935/25) ועל ידי חברת הכנסת מירב בן ארי (פ/1359/25). הצעת החוק זהה לפ/1359/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באדר התשפ"ג (27.02.2023)